

እውነት ምንድን ነው? - ቁጥር ሦስት

መንገዱ ወደ ኤማዎስ

Jeff Pippenger

2023-09-07

በዮሐንስ ወንጌል፣ ከመጨረሻው እራት በኋላ እስከ ኢየሱስ ወደ ጌቴሴማኔ አትክልት ድረስ ያለ ረዥም ትረካ ከምዕራፍ አሥራ አራት ጀምሮ እስከ ምዕራፍ አሥራ ሰባት መጨረሻ ድረስ ይገኛል። በሚቀጥለው ጽሑፍ እነዚህን ምዕራፎች ለማብራራት አስባለሁ። ይህ ጽሑፍ በእነዚያ ምዕራፎች ላይ የሚመሠረተውን ግንዛቤ ለመገንባት መድረክ ነው። ከክርስቶስ ታሪክ የተሐድሶ መስመር አንጻር፣ በእነዚያ ምዕራፎች ውስጥ ያለው የክርስቶስና የደቀ መዛሙርቱ ውይይት ከድል መግቢያው በኋላ እና ከመስቀሉ በፊት ያለ ነው። ኢየሱስ ወደ ኢየሩሳሌም ገባ፣ ከዚያም ከደቀ መዛሙርቱ ጋር የመጨረሻውን ምግብ በላ፤ ከዚያም ትረካው ይከናወናል፣ ከዚያ በኋላም ወደ ጌቴሴማኔ ይሄዳል፤ በዚያውም ቀን እኩለ ሌሊት ተይዞ፣ ወደ ስቅለቱ የሚያመራው ሰባት ደረጃ ሂደት ጀመረ። እርሱና ደቀ መዛሙርቱ በትንቢታዊ መልኩ ከኤክሰተር የሰፈር ስብሰባ በኋላና ከታላቁ ተስፋ መቁረጥ በፊት ባለ ታሪክ ውስጥ ተቀምጠው ነበር፤ ይህም ታሪክ በሰባተኛው ወር እንቅስቃሴ የተወከለ ነው። ከመጨረሻው እራት በኋላ በሚጀምረው ትረካ ውስጥ ኢየሱስ መጀመሪያ የሚናገረው፡-

ልባችሁ አይታወክ፤ በእግዚአብሔር ታምናላችሁ፣ በእኔም ደግሞ እመኑ። ዮሐንስ 14፡1።

ታላቅ ተስፋ መቁረጥ ከጥቂት ሰዓታት በኋላ እንደሚመጣ እያወቀ፣ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ለሚመጣው ቀውስ ሊያበረታቸው ፈለገ። የሰባቱ ነገድጓዶች ምልክት በሚያደርጉት ክስተቶች የተገነቡትን አራቱን የመንገድ ምልክቶች ውስጥ የተሰወረው የትንቢት መስመር፣ በዮሐንስ ወንጌል ውስጥ ያሉት እነዚህ ሦስት የትረካ እርምጃዎች የሚፈጸሙበት ታሪክ ነው። ያ በሰባቱ ነገድጓዶች ውስጥ ያለው የተሰወረ መስመር፣ ከመጀመሪያው ተስፋ መቁረጥ እስከ መጨረሻው ተስፋ መቁረጥ ድረስ ያለውን ታሪክ ይወክላል።

ኢየሱስ ልባቸው “እንዳይታወክ” ብሎ ከመናገሩ በቀደም ብሎ፣ ይሁዳ አስቆሮታዊ ለሦስተኛውና ለመጨረሻው ጊዜ ወደ ሰንሄድሪን ለመሄድ ከእራቱ ወጥቶ ነበር። ለሦስተኛ ጊዜ ለስብሰባው ከእራቱ በወጣ ጊዜ፣ የምሕረት ጊዜው ተዘግቶ ነበር።

በሰባቱ ነገድጓዶች ምልክት ውስጥ ባለው የተሰወረ መስመር አውድ ውስጥ፣ የክርስቶስ የድል መግቢያ ሁለት የአምላኪዎች ክፍሎች የሚገለጡበትን የእኩለ ሌሊት ጩኸት ይወክላል። የዕብራይስጥን “እውነት” የሚለውን ቃል ለመፍጠር የሚጠቀሙት የዕብራይስጥ መካከለኛ ፊደል እንደ የመንገድ ምልክት ሲታይ፣ የዕብራይስጥ ፊደላት ቅደም ተከተል አሥራ ሦስተኛው ፊደል ነው። አሥራ ሦስት ዓመፅን ይወክላል፤ እንደ ትንቢታዊ የመንገድ ምልክትም ሲታይ፣ ሰነፎቹ ደናግል የዓመፅ መገለጫን እንደሚወክሉበት ሁሉ፣ ይሁዳም በድል መግቢያ የመንገድ ምልክት ወቅት እንዲሁ የእኩለ ሌሊት ጩኸትን ይወክላል።

“በስንዴው መካከል እንክርዳድ ነበረ እና ሁልጊዜም ይኖራል፤ ጥበቦቻቸው ደናግል ጋር ሞቾቹ ደናግል፣ በመብራቶቻቸውም ጋር በዕቃዎቻቸው ዘይት የሌላቸው ይኖራሉ። ክርስቶስ በምድር ላይ ባቋቋመው ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ገንዘብን የሚወድ ይሁዳ ነበረ፣ በታሪኪም ደረጃ ሁሉ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ይሁዳዎች ይኖራሉ።” Signs of the Times, October 23, 1879.

ይሁዳ ገንዘቡን በመመለስ፣ ክህደቱን ለቀያፋ ከዚያም ለክርስቶስ ከተናዘዘ በኋላ፣ ራሱን ለመስቀል ሄደ። ከፍርድ አዳራሹ ሲወጣም፣ ዘይቱን እንዳላገኙ ባወቁ ጊዜ የሞኝ ደናግል መከራን የሚወክሉትን ቃላት በትክክል ተጠቅሞ ጩኸ።

“ይሁዳ ልመናዎቹ ከንቱ እንደሆኑ አየ፤ ከዚያም ‘ጊዜው አልፏል! ጊዜው አልፏል!’ እያለ ከአዳራሹ በፍጥነት ወጣ። ኢየሱስ ሲሰቀል ለማየት በሕይወት መቆየት እንደማይችል ተሰማው፤ በተስፋ መቁረጥም ወጥቶ ራሱን ሰቀለ።” ዮሐንስ 8፡72.

ይሁዳ የሐሰተኛ የእኩለ ሌሊት ጩኸት መልእክትን እንዲህ ሲል ያሳያል፡- “ከማደሪያው በፍጥነት ወጥቶ፤ ‘እጅግ ዘግይቶአል! እጅግ ዘግይቶአል!’ ብሎ ጩኸ።” መልእክቱ ሁልጊዜ ሁለት ዓይነት አምላኪዎችን ያሳያል፤ እናም እንደ ሚሊራውያን ታሪክ ላይ እንደ ሆነው፤ እውነተኛው የእኩለ ሌሊት ጩኸት መልእክት ከመጣ በኋላ ሞቾቹ ድንግልናዎች በሐሰተኛ መልእክት ይቀጥላሉ። ስለዚህ በሚሊራውያን ታሪክ ውስጥ፤ የዊልያም ሚሊርን እንደ መሪ የመረጠውን ንቅናቄ እናገኛለን፤ በዚህ ጊዜ ግን የሦስተኛውን መልእክት መልእክት እየተቃወመና ክርስቶስን ወደ ቅድስተ ቅዱሳን የተከተለችውን ትንሽ መንጋ እየተቃወመ ነበር።

“አእምሮዬ ወደ ፊት ዘመን ተወሰደ፤ ምልክቱም በሚሰጥበት ጊዜ። ‘እነሆ፤ ሙሽራው ይመጣል፤ ልትቀበሉት ውጡ።’ ነገር ግን አንዳንዶች ሙብራቶቻቸውን እንደገና ለመሙላት ዘይቱን ለማግኘት ዘግይተው ይሆናል፤ እናም ዘግይተው ይገነዘባሉ በዘይቱ የተወከለው ባሕርይ ከአንዱ ወደ ሌላው የሚተላለፍ እንዳልሆነ።” Review and Herald, February 11, 1896.

ሦስተኛው የተሰወረው ታሪክ የመንገድ ምልክት ፍርድን ይወክላል፤ እርሱም በዕብራይስጥ ፊደል ገበታ የመጨረሻው ፊደል ይወክላል። ይህ ፊደል “ታው” ነው፤ ሲጻፍም በመስቀል ቅርጽ ይታያል። መስቀሉም ፍርድን ይወክላል።

ከሚሊራዎች ታሪክ ውስጥ ከመጀመሪያው ቅሬታ ጀምሮ እስከ እኩለ ሌሊት ጩኸት ድረስ፤ ወይም ከፊደል አልፋ እስከ አሥራ ሦስተኛው ፊደል ድረስ፤ የጊዜ ዘመንን የሚወክል መለያ ምልክት አለ፤ ይህም በአሥራ ደናግል ምሳሌ ውስጥ “የመዘግየት ጊዜ” ተብሎ የሚታወቀው ነው፤ እንዲሁም በዕንባቆም ምዕራፍ ሁለት ውስጥ ያለውም ይህ ነው። ከእኩለ ሌሊት ጩኸት፤ ወይም ከመጠፍ አሥራ ሦስተኛው ፊደል ጀምሮ እስከ ታላቁ ቅሬታ፤ ይኸውም የፊደላት መጨረሻ ፊደል ድረስ፤ እንዲሁ ሌላ የጊዜ ዘመን አለ፤ ይህም “የሰባተኛው ወር እንቅስቃሴ” ተብሎ ይጠራ ነበር፤ ይህም ስም የተሰጠው ሰባት ወራት ስለቆየ አይደለም፤ ነገር ግን የእኩለ ሌሊት ጩኸት መልእክት ክርስቶስ በአይሁድ የዘመን መቁጠሪያ ሰባተኛው ወር በአሥረኛው ቀን፤ ይኸውም በስርዮት ቀን፤ እንደሚመጣ ስለገለጠ ነው።

ከዮሐንስ ምዕራፍ አሥራ አራት እስከ ምዕራፍ አሥራ ስምንት ያለው ትረካ የሚገኝበት አውድ በሚሊራውያን ታሪክ ውስጥ የሰባተኛውን ወር እንቅስቃሴ የሚወክል የጊዜ ወቅት ውስጥ ይጀምራል። የዮሐንስ ወንጌል ትረካ ዋና ሸክም ደቀ መዛሙርቱን ለሚመጣው የመስቀል ቀውስ (የ“ታሻ” ፊደል) ማዘጋጀት ነው። ስለዚህ ክርስቶስ ከሞቱ ጀምሮ ወደ አባቱ እስኪያርግ እና ዳግመኛ እስኪመለስ ድረስ ለደቀ መዛሙርቱ የሐዘን፤ የውስጣዊ እርግጠኝነት መጥፋት እና የተስፋ መቁረጥ ዘመን እንደሚሆን ይገልጻል። በተሐድሶ መስመሮች ምስክርነት ውስጥ እንደተወከሉት የመጀመሪያዎቹ ተስፋ መቁረጦች ትንቢታዊ ባሕርያት ሁሉ እንዲሁ፤ ይህ ተስፋ መቁረጥ አስቀድሞ ተገልጦ የነበረን አስፈላጊ እውነት ችላ በማለት የተነሣ ሁኔታን ያካትታል። የክርስቶስ በመስቀል ላይ ሞት አስፈላጊ እውነት ነበር እናም ነው፤ እርሱም እንደሚሰቀል እና እንደሚነሣ ለደቀ መዛሙርቱ በቀጥታ ነግሯቸው ነበር፤ ነገር ግን ቀውሱ እጅግ ታላቅ፤ እጅግ አስደንጋጭ ነበርና ሊያስታውሱት የሚገባቸውን ረሱ።

“የእስራኤል ተስፋ የሆነው ክርስቶስ በመስቀል ላይ ተሰቅሎ፤ ለኒቆሚሞስ እንዲሆን እንደ ነገረው ከፍ ባለ ጊዜ፤ የደቀ መዛሙርቱ ተስፋ ከኢየሱስ ጋር ሞተ። ጉዳዩን ሊያብራሩ አልቻሉም። ክርስቶስ ስለ እርሱ አስቀድሞ የነገራቸውን ሁሉ ሊያስተውሉ አልቻሉም።” Faith and Works, 63.

እኛ እየመለከትን ባለነው በዮሐንስ አራቱ ምዕራፎች ውስጥ ያለው የትረካው ሙሉ ጩኸት፤ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ከእለቱ እኩለ ሌሊት መያዙ ጀምሮ እስከ ወደ አባቱ ካረገ በኋላ እስኪመለስ ድረስ

የሚያጋጥሟቸውን የተስፋ መቁረጥ ዘመን እንዲቀበሉ ማዘጋጀቱ ነበር። በዮሐንስ እነዚህ አራቱ ምዕራፎች ውስጥ፣ ክርስቶስ ከደቀ መዛሙርቱ ርቆ የነበረበት ያ የጊዜ ክፍለ ጊዜ የመቆየት ጊዜን ይወክላል። በታሪክ ደረጃ ይህ እኔ እንደ መቆየት ጊዜ የምለየው የጊዜ ክፍለ ጊዜ ከመስቀሉ ቀውስ በኋላ ተከስቷል። እኛ ልንመለከታቸው የምንዘጋጅባቸው በእነዚህ አራቱ ምዕራፎች ውስጥ ግን፣ በትንቢታዊ ሁኔታ የሚወክሉት የመቆየት ጊዜ ከመጀመሪያው የተስፋ መቁረጥ ጋር የሚጀምር እንጂ ከመስቀሉ ታላቅ የተስፋ መቁረጥ በኋላ የሚጀምር አይደለም።

ክርስቶስ ደቀ መዛሙርቱን እያዘጋጀላቸው የነበረው የመጨረሻው ቅር መሰኘት፣ በክርስቶስ የተሃድሶ መስመር ውስጥ የላዛሮስ ሞት የነበረውን የመጀመሪያውን ቅር መሰኘት ይወክል ነበር ብዬ ለምን እጠቁማለሁ? በሰባቱ ነገድጓዶች የተሰወረ ታሪክ ጋር በተያያዘ አሁን እየተገለጡ ያሉትን እውነቶች የሚያጸና ብርሃን ውስጥ በዮሐንስ እነዚያን አራት ምዕራፎች ያለውን ትረካ ከመመልከታችን በፊት፣ ይህ ጥያቄ መፍታት ያስፈልገዋል።

በክርስቶስ ታሪክ ውስጥ፣ በአልዓዛር ሞትና ትንሣኤ መካከል ያለው የጊዜ ክፍል ከማቆያው ዘመን ጋር ይጣጣማል። ከዚያም ክርስቶስ ለድል መግቢያው ወደ ኢየሩሳሌም ይሄዳል። በዮሐንስ አሥራ አራት ውስጥ ክርስቶስ ለደቀ መዛሙርቱ የሚናገረው፣ የሰባተኛው ወር እንቅስቃሴ ሆኖ የሚሆነው ታሪክ ውስጥ ሲሆን፣ ይህም እንቅስቃሴ የሰባተኛውን ወር እንቅስቃሴ ያስነሳው የእኩለ ሌሊት ጩኸት መልእክት በመምጣቱ ማቆያው ዘመን አስቀድሞ ከተፈጸመ በኋላ የጀመረ ነበር።

“እውነት” የሚለው የዕብራይስጥ ቃል ከሰባቱ ነገድጓዶች ምሳሌያዊ ታሪክ የተፈታ የተሰወረውን ታሪክ መለየት እንዴት እንደሚያረጋግጥ ለመረዳት፣ ክርስቶስ በዚያን ጊዜ በዮሐንስ ምዕራፍ አሥራ አራት እስከ ምዕራፍ አሥራ ሰባት ድረስ ለደቀ መዛሙርቱ ይሰጥ የነበረውን መልእክት በጥንቃቄ መተንተን ያስፈልጋል። የታላቁ ተስፋ መቁረጥ መለያ ምልክት የመጀመሪያውን ተስፋ መቁረጥ መለያ ምልክት ለማብራራት እንዴት እንደሚውል የሚያሳይ ምሳሌ፣ በኤማሁስ መንገድ ላይ በደቀ መዛሙርቱ ያጋጠመው ተሞክሮ ውስጥ ሊታወቅ ይችላል።

በሚለራይት ታሪክ ውስጥ የመዘግየቱን ጊዜ ያበቃው ከዚህ ቀደም የተሳሳተው የ1843 ትንቢታዊ መተንበይ መታረሙ ነበር። ወደ ታላቁ ተስፋ መቁረጥ በመደምደም የሰባተኛውን ወር እንቅስቃሴ ያስነሳውን መልእክት በማበረታታት ውስጥ የሳሙኤል ስኖው ሥራ፣ ወደ ኤክስተር ካምፕ ስብሰባ እስከሚመሩ ድረስ በታተሙ ጽሑፎቹና በሕዝብ ፊት ባቀረባቸው ንግግሮቹ ውስጥ ያሳየውን የመረዳት እድገት በመከታተል በታሪካዊ መንገድ ሊከታተል ይችላል። በመነሳሳት የተጻፈው አስተያየት ያንን እድገት ከስኖው የመጨረሻ መልእክት ታሪካዊ እድገት ብቻ በተለየ መንገድ ይቀርባል። እህት ዋይት ይህ መልእክት የታወቀው ጌታ በሐበቄቅ የ1843 ሰንጠረዥ ላይ ከነበረው በቁጥሮቹ ያለ ስህተት እጁን በነሳ ጊዜ እንደሆነ ታስታውቀናለች።

“የእግዚአብሔርን ሕዝብ በደስታ ተሞልተው በተስፋ ሲጠባበቁ፣ ጌታቸውንም ሲጠብቁ አየሁ። ነገር ግን እግዚአብሔር እነርሱን ሊፈትናቸው ዐሰበ። እጁ በትንቢታዊ ዘመኖች ቆጠራ ውስጥ ያለውን ስህተት ሸፈነ። ጌታቸውን የሚጠባበቁት ይህን ስህተት አላወቁም፤ ዘመኑንም የተቃወሙ እጅግ የተማሩ ሰዎች እንኳ እነርሱን ማየት አልቻሉም። እግዚአብሔር ሕዝቡ ቅሬታ እንዲያጋጥማቸው ዐሰበ። ጊዜው አለፈ፤ አዳኛቸውን በደስታ ተስፋ ይጠባበቁ የነበሩትም አዝነው ልባቸው ተሰበረ፤ ነገር ግን የኢየሱስን መገለጥ ያልወደዱ፣ መልእክቱንም በፍርሃት ብቻ የተቀበሉ ሰዎች፣ በተጠበቀው ጊዜ እርሱ እንዳልመጡ ደስ አላቸው። ሙያቸው ልብን አልነካም፣ ሕይወትንም አላነጻም። ጊዜው ማለፍ እንደዚህ ያሉትን ልቦች ለመግለጥ በሚገባ የተዘጋጀ ነበር። እነርሱ በእውነት የአዳኛቸውን መገለጥ የወደዱትን ንዝንተኞችና የተስፋ መቁረጥ የደረሰባቸውን ሰዎች በመዘበት ወደ ኋላ የተመለሱ የመጀመሪያዎቹ ነበሩ። እግዚአብሔር ሕዝቡን በመፈተን፣ በፈተናም ሰዓት ወደ ኋላ የሚሸሹና የሚመለሱትን ለማሳየት የሚመረምር ፈተና በመስጠቱ ያለውን የእግዚአብሔር ጥበብ አየሁ።”

“ኢየሱስና ሰማያዊው ሠራዊት ሁሉ፣ ነፍሳቸው የወደደቸውን እርሱን ለማየት በጣፋጭ ተስፋ ሲናፍቁ የቆዩትን፣ በርጎራኔና በፍቅር ተመለከቱአቸው። በፈተናቸው ሰዓት ሊያጽናኑአቸው መላእክት በዙሪያቸው ይንዣቡ ነበር። ሰማያዊውን መልእክት መቀበልን ቸል ያሉት ግን በጨለማ ተተዉ፤ እግዚአብሔርም ከሰማይ የላከላቸውን ብርሃን ሊቀበሉ ስላልፈቀዱ፣ ቊጣው በእነርሱ ላይ ነደደ። ጌታቸው ለምን እንዳልመጣ ሊገባቸው ያልቻለው እነዚያ ታማኝና ተስፋ የቆረጡ ሰዎች በጨለማ አልተተዉም። እንደገና የትንቢቱን ዘመናት ለመመርመር ወደ መጽሐፍ ቅዱሳቸው ተመሩ። የጌታ እጅ ከቊጣሮቹ ላይ ተነሣ፣ ስሕተቱም ተገለጠ። የትንቢቱ ዘመናት እስከ 1844 እንደሚደርሱ አይ፤ እንዲሁም የትንቢቱ ዘመናት በ1843 እንደሚዘጉ ለማሳየት ያቀረቡት ያው ማስረጃ፣ በ1844 እንደሚያበቁ አረጋገጠ። ከእግዚአብሔር ቃል የወጣ ብርሃን በአቋማቸው ላይ አበራ፣ የመቄዎች ዘመንንም አገኙ—‘እርሱ [ራእይ] ቢዘገይም፣ ጠብቀው።’ ክርስቶስ ወዲያውኑ ይመጣ ዘንድ በነበራቸው ፍቅር፣ እውነተኛ ተጠባባቂዎችን ለመግለጥ የተቆጠረውን የራእይን መዘግየት አላስተዋሉም ነበር። እንደገና የጊዜ ነጥብ ነበራቸው። ነገር ግን በ1843 እምነታቸውን የለየውን ያን የቅንዓትና የብርታት መጠን እንዲኖራቸው፣ ብዙዎቻቸው ከከባድ ተስፋ መቁረጣቸው በላይ ሊነሡ እንዳልቻሉ አይሁ።”

“ሰይጣንና መላእክቱ በእነርሱ ላይ ድል አደረጉ፤ መልእክቱንም የማይቀበሉት እነርሱ የሚሉትን ማታለያ ባለመቀበላቸው በሩቅ አሳቢነታቸውና በጥበባቸው ራሳቸውን አመሰገኑ። እነርሱ ግን በራሳቸው ላይ የእግዚአብሔርን ምክር እየገፉ እንደነበሩ፣ ሰማይ የላከውን መልእክት በሕይወታቸው ይኖሩ የነበሩትን የእግዚአብሔር ሕዝብ ለማደናገርም ከሰይጣንና ከመላእክቱ ጋር በአንድነት እየሠሩ እንደነበሩ አላወቁም ነበር።”

“በዚህ መልእክት ያመኑት በቤተ ክርስቲያናት ውስጥ ተጨቁነው ነበር። ለአንድ ጊዜ፣ መልእክቱን ለመቀበል ያልፈቀዱት ሰዎች የልባቸውን ሐሳብ በተግባር እንዳያወጡ በፍርሃት ተከልክለው ነበር፤ ነገር ግን የጊዜው ማለፍ እውነተኛ ስሜታቸውን ገለጠ። ትንቢታዊው ዘመናት እስከ 1844 እንደሚደርሱ ተጠባባቂዎቹ ለመመስከር የተገደዱበትን ምስክርነት ለማጥፋት ይመኙ ነበር። አማኞቹ ስህተታቸውን በግልጽነት አብራሩ፣ በ1844ም ጌታቸውን ለምን እንደጠበቁ ምክንያቶቹን ሰጡ። ተቃዋሚዎቻቸው ለቀረቡት ኃይለኛ ምክንያቶች ምንም ክርክር ማቅረብ አልቻሉም። ነገር ግን የቤተ ክርስቲያናቱ ቁጣ ነደደ፤ ማስረጃውን እንዳያዳምጡ እና ሌሎችም እንዳይሰሙት ምስክርነቱን ከቤተ ክርስቲያናቱ ውጭ ለማድረግ ቆርጠው ነበር። እግዚአብሔር የሰጣቸውን ብርሃን ከሌሎች ለመከልከል ያልደፈሩት ከቤተ ክርስቲያናቱ ተወግደው ነበር፤ ነገር ግን ኢየሱስ ከእነርሱ ጋር ነበረ፣ እነርሱም በፊቱ ብርሃን ደስ ብሏቸው ነበር። የሁለተኛውን መልእክት መልእክት ለመቀበል ተዘጋጅተው ነበር።” *Early Writings, 235–237.*

አሁን የቀረበው ታሪክ፣ ከሌሎች ነገሮች መካከል፣ የጁላይ 18, 2020 ተሞክሮን ይገልጻል፤ ነገር ግን እንደታሰቡበት የምፈልገው ነጥብ፣ በExeter የካምፕ ስብሰባ ላይ በSamuel Snow እንደተሰጠው በMidnight Cry መልእክት የተወከለው ግንዛቤ በSnow ታሪካዊ ሥራ ሳይሆን በጌታ እጅ እርምጃ እንደሚወከል ነው። እጁ ስህተትን ሸፍኖ ነበር፤ እጁንም ባነሳ ጊዜ ሚሊራውያን ያን ጊዜ የተስፋ መቁረጣቸውን መረዳት ቻሉ፣ እንዲሁም ደግሞ በመቆየት ዘመን ተብሎ በተወከለው ጊዜ ውስጥ እንደነበሩ መረዳት ቻሉ።

የእጁን ማንሳት በወደ ኤማሁስ መንገድ ላይ ከነበሩት ደቀ መዛሙርት ጋር በተያያዘው ምሳሌ ውስጥ አስፈላጊ ክፍል ነው። ይህ በ“የመዘግየት ዘመን” ተብሎ የሚታወቀውን ወቅት መጨረሻ ያመለክታል፣ እና በ“እኩለ ሌሊት ጩኸት” መልእክት የተወከለውን መረዳት ጋር ይደመድማል። ነገር ግን የኤማሁስ ምሳሌ የተፈጸመው ከመስቀሉ በኋላ ነበር፤ መስቀሉም ዓቢይ ተስፋ መቁረጥን ያመለክታል እንጂ የአልዓዘር ሞት የሚወክለውን የመጀመሪያውን ተስፋ መቁረጥ አይደለም።

እነሆም፣ ከእነርሱ ሁለቱ በዚያው ቀን ከኢየሩሳሌም ስልሳ ፈርሎንግ ያህል ርቀት ወዳለች ኤማዎስ ወደ ተባለች መንደር ይሄዱ ነበር። እነርሱም ስለ ሆኑት ነገሮች ሁሉ እርስ በርሳቸው ይነጋገሩ ነበር። እንዲሁም ሆነ፤ እርስ በርሳቸው ሲነጋገሩና ሲከራከሩ፣ ኢየሱስ ራሱ ቀርቦ ከእነርሱ ጋር ይሄድ ነበር። ነገር ግን እንዳያውቁት ዓይኖቻቸው ታግደው ነበር። እርሱም አላቸው፤ እየሄዱት ያዘናችሁ ሳላችሁ እርስ በርሳችሁ የምትለዋወጡት ይህ ምን ዓይነት ንግግር ነው? ሉቃስ 24፡13-16።

በዚህ ክፍል “ዓይኖች” የሚለው ቃል ከዓይን አካል በላይ ራዕይን ያመለክታል። “ተከልክለው” የሚለው ቃል ታይታይን ማለት ነው። ደቀ መዛሙርቱ የመስቀሉን ራዕይ ሊያስተውሉ አልቻሉም፤ ምክንያቱም ክርስቶስ የመስቀሉን ትንቢታዊ ራዕይ ለማየት ያላቸውን ችሎታ ሸፍኖ ነበር። የክርስቶስ እጅ የኃይሉ ምልክት ነው። ኢየሱስ የገለጸው ሐዘን ታላቅ ተስፋ መቁረጫቸውን ይወክል ነበር። በተስፋ የቆረጡት ደቀ መዛሙርት ተጨማሪ ውይይት ካደረጉ በኋላ፣ ክርስቶስ መናገር ጀመረ።

እርሱም እነርሱን አላቸው፡- እናንተ ሞቾች ሆይ፣ ነቢያት የተናገሩትን ሁሉ ለማመን ልባችሁ የዘገየ ሆይ፤ ክርስቶስ ይህን ሁሉ መከራ ሊቀበልና ወደ ክብሩ ሊገባ አይገባውምን? ከሙሴና ከነቢያትም ሁሉ ጀምሮ በመጻሕፍት ሁሉ ስለ ራሱ የተጻፈውን አስረዳላቸው። ወደሚሄዱበትም መንደር ቀረቡ፤ እርሱም ወደ ፊት የሚሄድ መስሎ አደረገ። እነርሱ ግን፡- ምሽት ሆኗልና ቀኑም እጅግ ተዘግይቶአልና፣ ከእኛ ጋር ተቀመጥ ሲሉ አጥብቀው ለመኑት። እርሱም ከእነርሱ ጋር ሊቀመጥ ገባ። ሉቃስ 24፡25-29።

ኢየሱስ የመስቀሉን ታሪክ ለመለየት የትንቢት መስመሮችን ከሙሴ ጀምሮ በቅዱስ ታሪክ ውስጥ በማምጣት የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጓሜ የ“ታሪካዊ-ተከታታይ” ዘዴን በመጠቀም ደቀ መዛሙርቱን አስተማረ። ኢየሱስ የተስፋ የቆረጡትን ደቀ መዛሙርት ለማስተማር አሮጌዎቹን መንገዶች እና የመስመር በላይ መስመር ዘዴን የሚወክሉ ያለፉትን የትንቢታዊ ታሪክ መስመሮች ተጠቀመ። ከእነርሱ ውጭ መንገዱን እንደሚቀጥል በታየ ጊዜ፣ ወደ ውስጥ ገብቶ ከእነርሱ ጋር እንዲቆይ አጥብቀው ለመኑት። እነርሱ በመቆየት ዘመን ውስጥ ነበሩ፣ ክርስቶስም እጁን ከዓይኖቻቸው ሊያነሳ ቀርቦ ነበር። እጁ ሲነሳ የመቆየት ዘመኑ ያበቃ ነበር፤ በጨለማው ውስጥ ወደ ኢየሩሳሌምና ወደ አሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት ፈጥነው በተመለሱ ጊዜ፣ የእኩለ ሌሊት ጩኸት መልእክት ስርጭት ፍጥነትን ምሳሌ ሆነው ቆሙ።

እንዲሁም ሆነ፤ ከእነርሱ ጋር በማዕድ ተቀምጦ ሳለ፣ እንጀራን ወስዶ ባረከው፣ ቈርሶም ሰጣቸው። ዓይኖቻቸውም ተከፈቱ፣ እርሱንም አወቁት፤ እርሱ ግን ከፊታቸው ተሰወረ። ሉቃስ 24፡31።

ኢየሱስ ስለ ትንቢታዊው ራዕይ ያላቸውን ማስተዋል ይዞ የነበረውን እጁን አነሣ፤ እንዲሁም ባደረገ ጊዜ እርሱን አወቁት። ኢየሱስ የእኩለ ሌሊት ጩኸትን መልእክት አምጥቶላቸው ነበር፤ እነርሱም እየበሉ ሳሉ ተቀበሉት፣ ምክንያቱም እያንዳንዱ መልእክት ሊበላ ይገባልና። ወዲያውም “እንደ ማዕበል ማዕበል በምድር ላይ” ሮጠው ሄደው ለአሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት ነገሩ።

እርስ በርሳቸውም፡- በመንገድ ሲነጋገረን መጻሕፍትንም ሲከፍትልን ልባችን በውስጣችን አልነደደምን? አሉ። በዚያም ሰዓት ተነሥተው ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሱ፣ አስራ አንዱንም ከእነርሱ ጋር የነበሩትን ተሰብስበው አገኙአቸው፤ እነርሱም፡- ጌታ በእውነት ተነሥቶአል፣ ለስምዖንም ታይቶአል፣ አሉ። እነርሱም በመንገድ የሆነውን ነገር፣ በዳቦም ቁርስ እንዴት እንደ ተገለጠላቸው ነገሩ። ይህንም ሲናገሩ ኢየሱስ ራሱ በመካከላቸው ቆመ። እንዲሁም አላቸው፡- ሰላም ለእናንተ ይሁን። እነርሱ ግን ደንግጠውና ፈረተው መንፈስ እንዳይ አሰቡ። እርሱም አላቸው፡- ለምን ታወካላችሁ? ለምንስ በልባችሁ ሐሳብ ይነሣል? እኔ ራሴ መሆኔን እጆቼንና እግሮቼን ተመልከቱ፤ ዳስሱኝና እዩ፤ እንደምታዩኝ መንፈስ ሥጋና አጥንት የለውምና። ይህንም ከተናገረ በኋላ እጆቼንና እግሮቼን አሳያቸው። እነርሱም ከደስታ የተነሣ ገና ሳያምኑ ሲደነቁ፣ እርሱ፡- በዚህ የሚበላ ነገር አላችሁን? አላቸው። እነርሱም ከተጠበሰ ዓሣ ቀራጭና ከማር ወለላ ሰጡት። እርሱም ወስዶ በፊታቸው በላ። እንዲሁም አላቸው፡- ገና ከእናንተ ጋር ሳለሁ የነገርኋችሁ ቃሎች እነዚህ ናቸው፤ ስለ እኔ በሙሴ ሕግ፣ በነቢያት፣ በመዝሙራትም የተጻፈው ሁሉ ሊፈጸም ይገባል።

በዚያን ጊዜም መጻሕፍትን እንዲያስተውሉ አእምሮአቸውን ከፈተ። ሉቃስ 24፡32-45።

እንደ ኤማሁስ መንገድ ላይ ከነበሩት ደቀ መዛሙርት ጋር እንደሆነው ሁሉ፣ ኢየሱስ የሞቱንና የትንሣኤውን ታሪክ ለማብራራት ከመጽሐፍ ቅዱስ ያሉትን ያለፉ ቅዱሳን ታሪኮች ጋር መልእክቱን አቀረበ፤ ይህንም በመብላት ምሳሌ በመስጠት አደረገ። የእግዚአብሔር ሕዝብ መልእክቱን መብላት አለባቸው። በእርግጥኝነት ማጣታቸውና በሐዘናቸው ውስጥ፣ ኢየሱስ ከሞቱ ጀምሮ እስከ ትንሣኤው፣ ዕርገቱ እና መመለሱ ድረስ የቆየውን የመቆየት ጊዜ ወደ ፍጻሜ ያመጣዋል፤ ይህንም በያለፉት ቅዱሳን ታሪኮች ላይ የተመሠረተውን የአሁኑን እውነት መልእክት መስመር በላይ መስመር እያቀናጀ ለማስተዋል አእምሮአቸውን በመክፈት ነው።

ስለዚህ፣ ወደ ኤማሁስ በሚወስደው መንገድ ላይ የነበሩት ሁለቱ ደቀ መዛሙርት (በእኩለ ሌሊት ጩኸት መልእክት የተቀላቀለና ኃይል የተሰጠውን ሁለተኛውን መልእክት የሚወክሉ) ከመስቀሉ በኋላ የመጣውን የመቆየት ጊዜ፣ ከእኩለ ሌሊት ጩኸት በፊት እንደነበረው የመቆየት ጊዜ ይለያል። ስለዚህ የደቀ መዛሙርቱ ተስፋ መቁረጥ በትንቢታዊው መስመር ውስጥ ያለውን የመጀመሪያውን ተስፋ መቁረጥ ይወክላል እንጂ ታላቁን ተስፋ መቁረጥ አይወክልም።

ከዚያም የኤማኦስ ታሪክ በተስፋ የቆረጡት አሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት ጋር እንደገና ይደገማል። ኢየሱስ ከእነርሱ ጋር ይቀላቀላል። በ“historicism” ዘዴ በኩል የትንቢት ቃላት መፈጸሙን ያስተምራቸዋል። ከዚያም ሲበላ ሳለ ማስተዋላቸውን ይከፍታል። የታሪኩ መጀመሪያ የታሪኩን ፍጻሜ ይለያል። ከዚያም ኢየሱስ የመስቀሉ ተስፋ መቁረጥ በትንቢታዊ መልኩ ለመጀመሪያው ተስፋ መቁረጥ ሊተገበር እንደሚችል ለሚለው እውነታ ሦስተኛውን ምስክር ያቀርባል። ከላይ ኃይልን እስኪቀበሉ ድረስ በኢየሱሳም እንዲቆዩ በመንገር፣ ለዚህ የታሪክ መዋቅር ሦስተኛውን ምስክር ይሰጣቸዋል።

እንዲህም አላቸው፤ እንዲህ ተጽፎአል፤ ክርስቶስም መከራ እንዲቀበል፣ በሦስተኛውም ቀን ከሙታን እንዲነሣ ይገባው ነበር፤ ንስሐና የኃጢአት ስርዓትም በስሙ ከኢየሱሳም ጀምሮ በአሕዛብ ሁሉ ዘንድ እንዲሰበክ ተጽፎአል። እናንተም ለእነዚህ ነገሮች ምስክሮች ናችሁ። እነሆም፣ እኔ የአባቴን ተስፋ በእናንተ ላይ እልካለሁ፤ እናንተ ግን ከላይ ኃይል እስክትለብሱ ድረስ በኢየሱሳም ከተማ ቆዩ። እስከ ቢታንያም ድረስ ወደ ውጭ አወጣቸው፤ እጆቼንም አንሥቶ ባረካቸው። እንዲህም ሆነ፤ ሲባርካቸው ከእነርሱ ተለዩ፣ ወደ ሰማይም ተወሰደ። እነርሱም ሰግደውለት በታላቅ ደስታ ወደ ኢየሱሳም ተመለሱ፤ ሁልጊዜም በቤተ መቅደስ እያመሰገኑና እግዚአብሔርን እየባረኩ ነበር። አሜን። ሉቃስ 24፡46-53።

የኤማሁስ መንገድ ላይ ስለነበሩት ደቀ መዛሙርት የተሰጠው ምሳሌ፣ ከእርሱ ሞት ጀምሮ እስከ ተነሥቶ ወደ አባቱ እስከ ዐረገበት ድረስ የቆየ የመቆየት ጊዜን ያመለክታል። ለኤማሁስ ደቀ መዛሙርት ያ የመቆየት ጊዜ የተፈጸመው፣ የመስቀሉ ክንውኖች መልእክት ያለፉ ቅዱሳን ታሪኮችን መስመር በመስመር በአንድነት በማምጣት ባለው ሥርዓት ሲመሠረት ነበር። ከዚያም መልእክቱ በደቀ መዛሙርቱ ሊሸከሙት በቻሉት ፍጥነት ሁሉ ተሸከመ። ከዚያ ኢየሱስ ከአሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት ጋር ይገናኛል፤ እንደገናም ምግብ መብላት ተጠቅሷል፤ መስመር በመስመር መልእክቱን ለማረጋገጥ ይጠቀማል፤ እንዲሁም ከኤማሁስ ደቀ መዛሙርት ጋር እንዳደረገው ሁሉ ከዚያ በኋላ ማስተዋላቸውን ይከፍታል እና ይለያል። ነገር ግን፣ የመቆየት ዘመን በኢየሱሳም እንደሚሆን እና ያ የመቆየት ጊዜ በዴንቤቆስጤ ቀን በመንፈስ ቅዱስ መምጣት እንደሚፈጸም ከመግለጹ በፊት አይደለም።

ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ በኢየሱሳም እንዲቆዩ ባዘዛቸው ጊዜ፣ ይህ የኤማሁስ መንገድ ታሪክ ፍጻሜ ነበር። የታሪኩ መጀመሪያ ክፍል ተስፋ መቁረጥን ያመለክት ነበር፤ ከዚያም የመቆየት ዘመን ተከተለ። ከዚያም የእውነት መገለጥ መጣ፣ ይህም የእኩለ ሌሊት ጩኸት መልእክትን የሚወክል ነበር። ያ የእውነት መገለጥ ክርስቶስ የደቀ መዛሙርቱን ዓይኖች “እንዳያውቁ” ይዞ የነበረውን እጁ በአነሳ ጊዜ ተፈጸመ። ይህ የታሪኩ መጀመሪያ ነው፤ የታሪኩም መካከለኛ ክፍል በዚያው ተመሳሳይ ታሪክ ይደገማል፤ ክርስቶስ ራሱን

በመግለጥ እና ስለ ቃሉ ማስተዋላቸውን በመክፈት ከአሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት ተስፋ መቁረጥን አስወገደ። ከዚያም፣ በታላቁ ተስፋ መቁረጥ ሳይሆን በመጀመሪያው ተስፋ መቁረጥ የሚጀምረውን ተመሳሳይ ትንቢታዊ አወቃቀር የሚመሰክር የመጨረሻ ምስክር አለ።

ከኤማሁስ እስከ ዲንጤቆስጤ ድረስ ያለው ታሪክ ስለ መጀመሪያው ተስፋ መቁረጥ፣ ስለ መቆየት ጊዜ፣ እና ስለ እኩለ ሌሊት ጩኸት ሦስት ምስክሮችን ያቀርባል፤ ነገር ግን በእያንዳንዱ ከእነዚህ ሦስቱ ምስክሮች መጀመሪያ ላይ ያለው እንደ መንገድ ምልክት የቆመው ትክክለኛው ተስፋ መቁረጥ በእውነቱ የመጀመሪያው ሳይሆን ሁለተኛው ተስፋ መቁረጥ ነበር። በሚለራዊት ታሪክ ውስጥ ታላቁ ተስፋ መቁረጥ የሆነው መንገድ ምልክት በሚለራዊት ታሪክ ውስጥ ያለውን የመጀመሪያውን ተስፋ መቁረጥ ለማብራራት እንደሚጠቀም መገንዘብ፣ በመጨረሻው እራት ላይ ከተከናወነው መብላት እና በጌቴሴማኔ አትክልት ስፍራ በእኩለ ሌሊት ከተፈጸመው መያዝ መካከል የሚገኙትን በዮሐንስ አራት ምዕራፎች ውስጥ የምናገኘውን ትረካ ለመረዳት መሠረታዊ ነው። ኢየሱስ ለአሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት በተገለጠላቸው ጊዜ ከእነርሱ ጋር እንደበላ እና፣ “ለምን ታወካላችሁ? ለምንስ አሳብ በልባችሁ ይወጣል?” ብሎ እንደጠየቃቸው መገንዘብ ይገባል።

እርሱ በዮሐንስ መጽሐፍ ውስጥ የመጨረሻውን እራት ከበላ በኋላ ወዲያውኑ፣ እኛ ልንመለከተው የምንሄደው ክፍል ክርስቶስ “ልባችሁ አይታወክ” በማለት ለእነርሱ በተናገረው ቃል ይጀምራል። በአምስት ቀናት ውስጥ ግን ያንኑ ትእዛዝ ፈጽሞ ረስተውት ነበር። ከዮሐንስ ወንጌል ምዕራፍ አሥራ አራት እስከ ምዕራፍ አሥራ ሰባት ያለው ክፍል የጁላይ 18, 2020 የመጀመሪያውን ቅሬታ ይወክላል፤ ይህም የመቆየት ዘመን ያስገባል፣ እርሱም ምሕረት ዘመን ከመዘጋቱ በፊት በቅርቡ የሚፈታው የኢየሱስ ክርስቶስ ራእይ ወደሚባለው ይመራል፤ እንዲሁም የእኩለ ሌሊት ጩኸት መልእክትን ይወክላል። ያ መልእክት በሰባተኛው ወር እንቅስቃሴ ምሳሌ የተደረገለትን የዘመን ክፍል ያስገባል፤ እንዲሁም ደግሞ በኤማሁስ ደቀ መዛሙርት በሌሊት ጥልቀት ወደ ኢየሩሳሌም በፍጥነት መሮጣቸው ምሳሌ የተደረገለት ነው። ያ ታሪክ ክርስቶስ ራሱን “እውነት” በማለት ለመወከል በተጠቀሙባቸው ሦስቱ የዕብራይስጥ ፊደላት የሚወከለው ነው።

በእነዚህ አራት የዮሐንስ ምዕራፎች ትረካ ውስጥ እኛ የምናገኘው፣ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ የዚያው ቃል ተመሳሳይ እርምጃዎች መሆኑ ብቻ ሳይሆን፣ አሁን ከነሐሴ አሥራ ሁለት እስከ አሥራ ሰባት በኤክሴተር የሰፈር ስብሰባ ላይ የእኩለ ሌሊት ጩኸት መልእክት የመጨረሻ ፍጻሜ በቀስታ በቀስታ እየቀረበ ነው ተብሎ አሁን የሚቀርቡትን አቤቱታዎች ለማጽናት ከሁሉ የበለጠ ማስረጃ የሚገኝበትም ቦታ መሆኑን ነው። መልእክቱ በመጨረሻ በሚጠበቁት ቅዱሳን ሲታወቅ፣ እነዚያ መልእክተኞች የ“የመጨረሻው ዘመን” የመጨረሻውን የማስጠንቀቂያ መልእክት ለሚሞት ዓለም ሲያደርሱ፣ ዓለም ወደ እሁድ ሕግ ቀውስ ትገባላች።